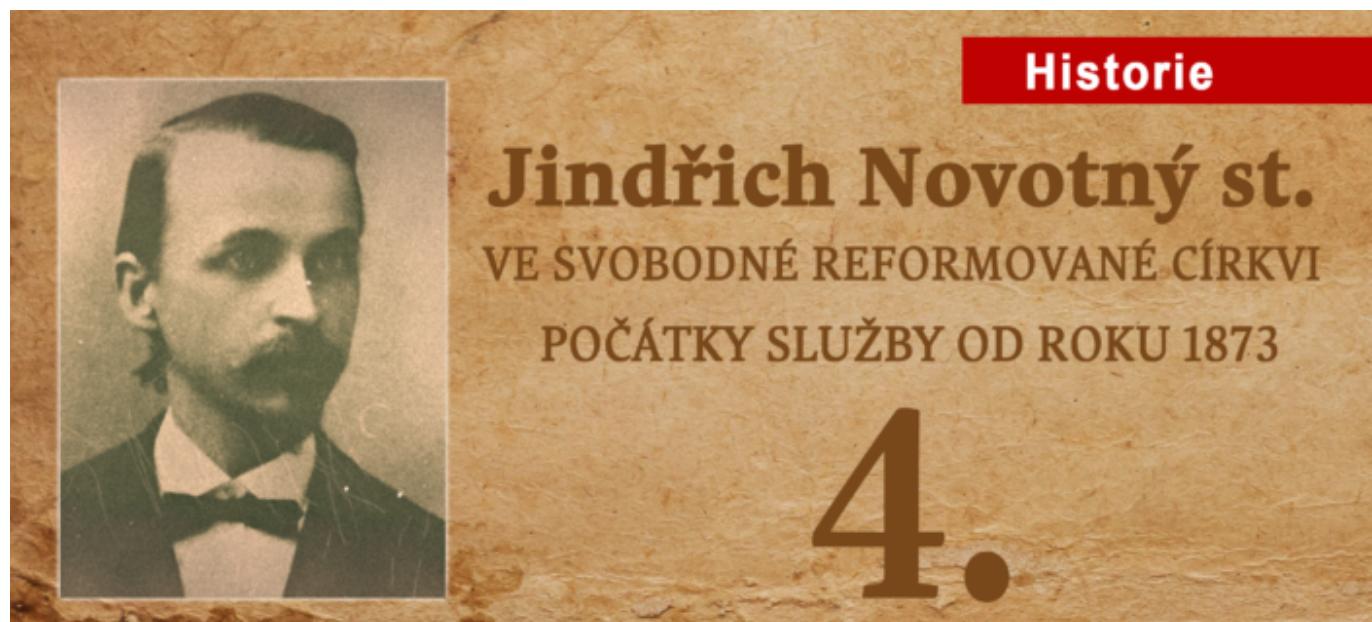

Knihy: Jindřich Novotný st. - 1873 - počátky služby 4.

Počátky kazatelské a misijní činnosti Jindřicha Novotného st. mají kořeny ve *Svobodné reformované církvi české* na podzim roku 1873, kdy se vrátil ze studijního pobytu v misijní instituci St. Chrischona v Basileji (1870-73). Kazatel Svobodné reformované církve popisuje ze svého pohledu ve své knize peripetie počátků služby Jindřicha Novotného st. i události a možné důvody jeho odchodu k baptistické misijní práci.

Další čtení na pokračování knihy Nástin dějin svobodných církví křesťanských zvláště pak Svobodné reformované církve české od Aloise Adlofa z roku 1905.

Knihy

Jindřich Novotný st. - 1873 - počátky služby 4.

rican Board chtěl také pracovat v Itálii. Po-
slal tam misionáře ze sandvišských ostrovů
MUDr. Luthera Gulicka. Po několikamě-
síčním pobytu v Itálii uznal Gulick za dobré
společnosti navrhnut, aby práce v Itálii
nezačínala ponechajíc pole Valdenským a
Methodistům. Na své cestě do Ameriky sta-
voval se Gulick v Praze 1875., kde byl při-
tomen konferenci výroční misionářů. Už ten-
krát navrhoval Adams, aby tento muž byl
poslán do Prahy jemu ku pomoci, ale Gu-
lick přijal postavení jednatele biblické ame-
rické společnosti pro Čínu a Japonsko, a tak
povolání do Čech nepřijal. Když však čím
dále tím patrnější bylo, že práce v Čechách
je důležitější než v Štýrsku, na žádost Adam-
sovu přeložen byl Clark do Prahy, kam se
15. října 1878. přestěhovali. Adams přejal
práci evangelizační, Clark práci knihkupeckou
a kolportérskou.

IX.

Rozmach práce nezůstal ovšem bez účinku
na myslé nepřátel evangeliia. V Praze snažil
se Košut nalévat oleje do ohně konsistoře
a na venkově to byl kolodějský farář Po-
lánecký, který česko-brodské hejtmanství
štval, a v »Čechu« paličský článek uveřejnil
směsuje a zaměňuje mladou práci s Irvingiány

a vybízel důrazně světské rámě k zakročení. Návštěva Hodkova u něho rozlila jej tou měrou, že hněv jeho neznal mezí, když nemohl odolati důvodům Písma. Štval v kázaních a žaloval v Brodě, a když česko-brodské hejtmanství nebylo dost kvapné k násilí, udával výše, až došel s hůry pokyn, aby hejmanství nebezpečně to hnutí snažilo se potlačit. Tak hned 6. ledna 1878. začalo hejtmanství česko-brodské se svým pronásledováním a udalo tak ton ke všem ostatním po Čechách, a vyzkusilo během let neúnavně všecko, co by potlačilo hnutí v těch krajinách a vykládalo zákon, jak jen mohlo, v náš neprospěch. S tímto hejtmanstvím byli jsme nuceni vésti spory až u nejvyšších instancí pro věci zákona samozřejmě, když se i vyšší úřadové ochotně postavili na stanovisko česko-brodské. Byla 6. ledna neděle, a u Holčeků byla pobožnost. Dva četníci vnikli v plné zbroji s radním Krejčíkem do bytu a jménem zákona rozehnali shromáždění malé, v němž kromě rodiny bylo 5 cizích osob. Dne 20. ledna 1878. přišli četníci s jedním radním opět, a Pospíšilovi doručen hejtman-ský zákaz pobožnosti. Vyhnnali děti i přátely, jichž jména zapsali. 25. ledna byl výslech v Brodě. Hejtman hrozil, že neupustí li od svých soukromých shromáždění, četníci jim na vlastní jich útraty do vsi budou posláni,

děti odňaty a dány na vychování jinam. Ale bratří povolit nemohli. Rekurs podaný (při čemž Šubert vždy ochotným býval rádcem) byl zamítnut. Místodržitelství 11. bř. 1878. přísně zakázalo se scházet k pobožnostem předstírajíc, že bratří jsouce prý bez vyznání v zákoně chráněni nejsou. Tak jeden a půl roku žili v strachu a napjetí a scházel se nevědouce, nepřekvapí-li jich někde čihající četník. Jednou na otázku, proč četníci rozhánějí shromáždění, odpověděl jeden z nich: »Když byste hráli karty, tak vás zde můžeme nechat, ale že se modlíte, musíme vás rozehnat.« Když shromáždění neprestávala, hejtmanství hrozilo pokutami a vězením. Když pak v říjnu dítka Hodkovo přes odpor farářův na slušickém hřbitově v slušném místě za četnické asistence pochováno bylo, dalo se to s velkým pohnutím lidu, který poštvaním působením farářovým kamenovati chtěl průvod. Komisař pak řekl Hodkovi: »Pane Hodek, dejte si pozor, že vás to za půl roku omrzí. Budeme vás tak trestat, že se vám i krávy prodají a tak daleko to přijde, že se vám i vaše hospodářství prodá.« Uřadové měli k tomu všemu vůli, ale bratří tím úsilovněji lnuli k poznané pravdě, vzpmínajíce, že i naši otcové trpěli pro pravdu a že tedy nelze jinak než jít cestou za Ježíšem i utrpením i pohaněním. Když se

v domě Novotný na vyzvání Hodkovo modliti začal, četník Franta ho přerušil hrubě podotýkaje, že modlitbou rozumí se toliko Otčenáš a Zdrávas. Šubert přítomný pravil: »Budeme si pamatovat, že byla přerušena modlitba.«

Tak pronásledování pokračovalo. Jednou do konce četník Franta potkal Hodka: »Kam jdete, p. Hodek?« »To víte, že do Stupic.« »Ve jménu zákona vyzývám vás, abyste se vrátil.« Dne 5. pros. 1878. narodil se Hodkovům chlapec. V neděli 8. pros. seděli u stolu s čeledínem a zpívali. Četník Franta v plné zbroji vešel, vytrhl Hodkovi zpěvník a mrštíl jím o stůl. Hodek táže se: »Kdo vás sem posílá?« Četník vzkříkl: »Co vám do toho?« Hodek dí: »Půjdu k starostovi optat se, máte-li právo tak jednat. A přijdete-li ještě jednou tak nezákonné do bytu, vyhodím vás.« Četník rozlítiv se nasadil bayonet na prsa Hodkova a vzpamatoval se teprv, když ho čeledín upozornil, že nemá práva zbraně užiti. Odešel vyhrožuje, že bude-li se trochu jen brániti, že ho probodne. Tak nešetřeno ani nemocných žen. I k Holčkovům vrazil četník do bytu a vyhnal i bábu, která přišla koupat narozené dítě. Proti jednání Frantově nebylo odvolání, ale Hodkovi usoudilo hejtmanství pokutu 5 zl.

Už hned po vyřízení rekursu 11. března,

kde vytknuto bylo, že bratřím »jsoucím bez vyznání« stát neposkytuje ochrany, uznáno za nejlepší označit se jménem nějakým. Na radu Šubertovu přijato jméno »staroevanjelíků« Ale nic to neprospělo. 21. kv. 1878. byly uloženy bratřím peněžní pokuty. Mistrodržitelství nedalo místa odvolání pravíc, že vyznání staroevanjelické je státem nedovolené. A když neustali shromažďovat se, 22. října četníci nejen že shromáždění opět rozehnali, ale Josefa Procházku, Barboru Chadimovou a Hodka do Říčan k soudu vedli, Hodka po výslechu propustili, ostatní dva 6 dní vězni. 29. listopad pak okresní soud odsoudil Hodka a Pospíšila k 5 zl. pokuty, Jos Procházku a B. Chadimovou na 24 hod. do vězení.

A přec i v těch časích dílo Páně rostlo a zapustilo kořeny i v Příšimásích.

V týž rok i v Táboře městská rada na návod kněží vypověděla z města Karla Motla, ale nedošlo k tomu, poněvadž vyšší instance to zrušily.

Tak r. 1878. byl rok pokusu náboženskou svobodu zákony zaručenou omezit a zrušit, jmenovitě svobodu » provozovat náboženství v domě« dle § 16 státních základních zákonů. Jednou nedovolovali úřadové, že nepatří k žádné církvi, podruhé, že k neuznané, z níž pak hravě udělána ne-

dovolená. Pokuty se množily, a rekursy zůstávaly u ministerstva nevyřízené, a útisk nepovoloval, ač už 8. pros. 1872. odvolání se ze zákazu shromáždění v bratrské církvi v Potštýně od ministerstva příznivě vyřízeno bylo takto: „Jelikož však z líčení stížnost vedoucího (kaz. E. Schmidta) vysvítá, že nezamýšlí pořádati žádná jiný ráz mající shromáždění než taková, která se obmezují na kruh obzvláště od něho pozvaných hostí, a účel domácích pobožnosti nepřesahuje, budiž mu oznámeno, že se mu při této podmínce a bedlivém šetření tohoto omezení příště takové provozování náboženství nezabránuje.“

Roku 1874. odstěhovali se tedy Schaufle-rovi do Brna. Ihned také začali shromáždění. Zpráva podaná v jednom anglickém listě upozornila na činnost Schauflerovu kruhy klerikální, kteří opět zasadili se o to, aby světské rámě jí si všimlo. K tomu se brzo naskytla příležitost Paní Schauflerová nedomyslíc se následků jednoho dne rozdala několik set traktátů mezi děti. Byli předvoláni na policii. Úředník přečetl jím ovšem překroucenou zprávu z onoho časopisu a Schauflerovům diktoval pokutu 40 zl. za nedovolené rozšiřování tiskopisů. Ale při tom nezůstalo. Shromáždění bylo mu všeliké zakázáno, tak že ani s nikým čísti nesměl.

a kvetoucí nedělní škola potlačena. To se stalo 1875. Dva roky trval tento stav, až konečně 1877. ministerstvo dalo jeho odvolání místo v ten smysl, že se mu provozování náboženství s rodinou a s hostmi zvláště pozvanými v jeho bytu nebo v jiných od něho najatých místnostech nezabraňuje, dokud tohoto omezení šetřiti bude. Avšak, když mu tento výměr doručen byl, čtla se tam poznámka, že schůzí těch účastníků se nemají děti školou povinné a k některé církvi uznané náležející — poznámka ovšem nezákoná.

V Brně tedy, kam také Freytag ku pomoci byl jako evangelista povolán, měli už jakous svobodu vybojovánu, když ve Stupicích a okoli persekuce krutě řádila, a než v Praze úřadové policejní k potlačení shromáždění přikročili.

Ale přikročili také. O hodu lásky 1. listopadu 1878. vyprávěli stupičtí své těžkosti před shromážděním čítajícím 125 lidí. Ale už 4. bř. 1879. dostala policie rozkaz od místodržitelství, aby shromáždění v Bartolomějské ul. a všude zabránila. Každý týden oznamována byla shromáždění u policie. Na své oznámení obdrželi Adams a Horký zamítavou odpověď. Dle výnosu c. k. místodržitelství ze dne 4. bř. t. r. prý se má provozování náboženství v domě jen na ro-

dinu a její příslušníky omezit, to se přestupuje zvaním hostí a mimo to bibl. přednášky s modlitbami a zpěvem mají ráz veřejné bohoslužby, a proto odbývání jich se nedovoluje. Adams, Novotný i Novák předvoláni na policii a zakázáno jim zvát k svým rodinným pobožnostem hosty. Rovněž i Horkému, Adamsovi a Novákovi dokonce zakázáno účastenství v takovém shromáždění kterékoli v Rakousku neuznané církve. Tak se domnívali úřadové, že hnutí nové evangelia v Čechách potlačí. A aby pronásledování bylo všeobecné, přikročeno i k zákazům a pokutám kazatele a členů svobodné evanjelické církve ve Východních Čechách. Začalo tam pronásledování srpnem 1879, a jmenovitě novoměstské hejtmanství vykonávalo pokyn s hůry s celou přísností. 67 osob z 25 vesnic okresu novoměstského a královéhradeckého pokutováno bylo neméně než 1170 zl. pro navštěvování shromáždění, jakož i pro křest dítěk. Kazateli samému uloženy pokuty 210 zl., a jemu přísně zakázáno i křtit, a církev svobodná přes svobodomyslné zákony let 1867. a 1868. posuzována jako sekta zakázaná dle zastaralého nařízení ze dne 30. z. 1857. Ba baron Malovec, hejtman hradecký, odspřel přijati na vědomí narození dítěte rodičů svobodné ev. církve a poručil jim, aby dítě své dali při-

jati do lůna církve katolické do 8 dnů. A tak zdálo se, že má být učiněno vše, aby dílo Páně bylo zastaveno. Mnozí také lidé zalekli se pochůzek a šikanování úřadů a lekali se pokut, které stihli srdnatější a o pravdovější lidi. U jiných pak nerozhodných vzbuzena touha jít s těmi, kteří trpěti musí pro evanjelium. V Praze policie se chovala mnohem humaněji než na venkově a mlčky trpěla shromáždění malá, ne tak nápadná. Dop. v neděli bývala shromáždění v Ječné ulici u Clarků až do odjezdu jich 9. čc. 1879. na návštěvu do Ameriky. Býval v nich občas i Adams, ale sedal ve vedlejším pokoji. Ve čtvrtek tu bývala německá hodina biblická. Po tom až do listopadu bývalo shromáždění v malém bytě Burdově v Karlíně, když se pak Clark vrátil, bývalo shromáždění u něho v Jungm. tř. č. 528. na Vinohradech. Ve středu bývalo shromáždění též u Burdů, v neděli pak večer u Rýmonů na Zderaze, kde se posluchači tísnilí v ouzoučkém bytě v počtu dosti hojném.

V ten rok přišel Alois Adlof do Prahy pokračovat ve svých studiích. Bydlil od 15. dubna v Bartolomějské ulici vedle sálu. Tam v květnu sešel se s ním Bůh jako s Jakobem ve Fanue a ujistil ho, že pro Ježíše Krista jsou i jemu hříchové odpustěni. Ihned jal se působit mezi mladíky,

Pokračování příště

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)